

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика екскурсійної роботи

Освітня програма Середня освіта (Історія)

Спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія)

Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і
методики викладання історії
Протокол № 10 від “29” червня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика екскурсійної роботи
Освітня програма	Середня освіта (історія)
Спеціалізація	014.03 Середня освіта (Історія)
Спеціальність	014 Середня освіта (Історія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	I курс / II семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни			
<p><i>Мета дисципліни</i> – студент повинен засвоїти весь матеріал з актуальних проблем з методики екскурсійної роботи в школі при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, колоквиумів. Поглибити теоретичні та практичні знання, уміння і навички студентів з організації екскурсійної роботи в школі, її проводити в гуртковій шкільній і позашкільній освіті, використовуючи сучасні технології навчання.</p> <p><i>Завдання вивчення дисципліни:</i></p> <p>виділяти наскрізні поняття з екскурсійної роботи в школі, планувати і проводити екскурсії за допомогою сучасних методів і технологій навчання; за результатами навчання студенти повинні навчитися моделювати проводити екскурсії різних типів і видів у гуртковій шкільній і позашкільній освіті, вільно добирати і оперувати методами і прийомами екскурсійної роботи.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студент повинен <i>знати:</i> сутність та основні поняття екскурсійної методики, основні етапи розробки шкільної екскурсії, технологічні фази проведення екскурсії, особливості техніки ведення шкільної екскурсії.</p> <p><i>вміти:</i> вести технологічну документацію, яка необхідна для розробки та проведення шкільної екскурсії, якісно долучати до роботи в екскурсійній справі складові педагогіки, психології та логіки, правильно використовувати прийоми показу і розповіді (головні елементи проведення екскурсії), володіти методикою запам'ятовування текстів екскурсії.</p>			
3. Структура курсу			
№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	<i>Тема 1. Зародження і розвиток екскурсійної діяльності в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.).</i>	Знати про виникнення і розвиток освітянських екскурсій. Вміти характеризувати появу екскурсій учнівської молоді на природу, історичних, паломницьких, літературно-мистецтвознавчих, літературних, виробничих екскурсій, музейних експозицій, виставок за участю учнівської гімназійної молоді. Характеризувати екскурсійну діяльність В. Петра. Володіти знаннями про	Дискусійні питання для обговорення, самостійна практична робота

		екскурсійну діяльність наукових товариств (Історичне товариство Нестора-Літописця, Київське товариство дослідників природи, Київське відділення Російського технічного товариства, Українське наукове товариство, Орнітологічне товариство ім. К. Кеслера, Київське товариство з охорони пам'яток старовини та мистецтва, Миколаївське товариство аматорів природи), здійснювати характеристику їх археологічних, геологічних, ботанічних, зоологічних, наукових екскурсій. Володіти матеріалом про діяльність Першого бюро подорожей та екскурсій. Знати про розробку туристичних маршрутів Кримсько-Кавказьким гірським клубом. Характеризувати особливості підготовки кадрів з екскурсійної роботи. Знати про діяльність перших у м. Києві курсів для підготовки керівників екскурсій (1915 р.). Характеризувати екскурсійну діяльність В. Артоболевського.	
2.	<i>Тема 2. Екскурсійна діяльність у період Української революції (1917–1920 рр.).</i>	Характеризувати напрями роботи уряду Центральної Ради Генерального Секретаріату щодо екскурсійної роботи у закладах освіти. Знати про діяльність С. Русової в екскурсійному відділі Департаменту позашкільної освіти Міністерства народної освіти УНР. Характеризувати співпрацю екскурсійного відділу Департаменту позашкільної освіти Міністерства народної освіти УНР з «Просвітою» та з профспілками окремих підприємств. Володіти матеріалом про підготовку екскурсійних кадрів в період Української революції.	Дискусійні питання для обговорення, тести, самостійна практична робота
3.	<i>Тема 3. Екскурсійна діяльність в Україні у радянський час.</i>	Знати про екскурсійну діяльність в Україні в 1920–1930-х рр. Характеризувати створення та розвиток системи екскурсійних закладів у міжвоєнний період (робота Комісії з музейно-виставочної і екскурсійної справи, Екскурсійно-виставочно-музейного відділу (ЕВМ, 1919–1928 рр.); діяльність Українського екскурсійного товариства (УМПЕТ, 1928–1930 рр.); Всеукраїнське товариство пролетарського туризму і екскурсій (Укртуре, 1930-1936 рр.) – продовжувач справи УМПЕТ). Знати про діяльність системи екскурсійних закладів у 1920–1930-х рр. (створення екскурсійних пунктів, екскурсійних баз, екскурсійних комун; практична робота обласних відділень екскурсійних бюро, їх методичне забезпечення; «Інструкція про проведення сільськогосподарських екскурсій»; недалекі місцеві маршрути, далекі екскурсійні подорожі, цикли невеликих екскурсій «кругового типу»,	Дискусійні питання для обговорення, тести, самостійна практична робота

		<p>екскурсійні маршрути спеціалізованого напрямку; «Положення про екскурсійно-виставочну роботу в УСРР» 1928 р.; робота спецсемініарів і курсів з екскурсійної діяльності, залучення до них профспілок підприємств).</p> <p>Вміти характеризувати екскурсійну діяльність навчальних закладів у міжвоєнний період (краєзнавчі екскурсії, екскурсії з суспільствознавства; методологія проведення шкільних екскурсій; робота краєзнавчо-екскурсійних гуртків; екскурсії у дитячих оздоровчих установах; екскурсії як складова підвищення кваліфікації вчителів).</p> <p>Розуміти екскурсійну діяльність наукових установ у міжвоєнний період (робота ВУАН по покращенню проведення екскурсій (видання путівників, діяльність її секцій); заходи інших наукових установ (Харківське, Одеське, Шепетівське, Полтавське наукові товариства, Товариство подільських природознавців, Географічне товариство в Києві, Всеукраїнська Наукова Асоціація Сходознавства)).</p> <p>Вміти характеризувати екскурсійну роботу в радянський час після Другої світової війни, знати про партійно-урядові рішення у цій сфері (туристсько-екскурсійне управління УРСР. Українська республіканська рада по туризму та екскурсіях; постанови радянського партійного керівництва стосовно удосконалення екскурсійної роботи в країні). Володіти матеріалом про виховання радянської учнівської і студентської молоді засобами туризму та екскурсій. Розуміти про зміст екскурсійної справи в діяльності профспілок.</p>	
4.	Тема 4. Екскурсійна діяльність в період незалежності України.	<p>Знати про особливості екскурсійної діяльності в сучасній Україні. Вміти характеризувати національну систему туристсько-екскурсійних маршрутів «Намісто Славутича». Знати історико-культурні пам'ятки археології, історії, архітектури, мистецтва та меморіальні, а також палацово-паркові ансамблі, музеї та картинні галереї, які може відвідати учнівська молодь під час проведення екскурсій.</p>	Дискусійні питання для обговорення, самостійна практична робота
5.	Тема 5. Теорія екскурсійної справи.	<p>Знати про зміст понять «екскурсія» і «шкільна екскурсія», їх сутність та основні ознаки в науковій, методичній та енциклопедичній літературі. Вміти характеризувати функції шкільної екскурсії (інформативна, наукова, просвітницька, виховна, гуманістична та культурологічна). Вміти здійснювати класифікацію екскурсій (за змістом екскурсій, за складом учасників, за</p>	Дискусійні питання для обговорення, тести, самостійна практична робота

		місцем проведення (вид екскурсії), за способом перебування, за формою проведення, за циклічністю проведення, за метою, завданням та формою проведення). Знати про особливості формування тематики шкільних екскурсій (тема та об'єкти, назва шкільної екскурсії).	
6.	<i>Тема 6. Педагогіка, психологія та логіка в шкільній екскурсійній роботі.</i>	<p>Знати про використання елементів педагогіки в шкільній екскурсійній роботі. Розуміти завдання шкільної екскурсії, як педагогічного процесу. Знати про особливості внутрішньої і зовнішньої активності та розумової діяльності екскурсовода. Вміти визначити основні рівні майстерності екскурсовода як педагога.</p> <p>Знати про особливості використання елементів психології в шкільній екскурсійній практиці. Розуміти зміст психічних процесів, психічних станів та психічних властивостей учнівської молоді під час проведення шкільної екскурсії. Знати про основні соціально-психологічні фактори, якими повинен користуватися екскурсовод під час проведення шкільної екскурсії. Володіти психологічними принципами (вимогами) донесення змісту екскурсії до учнів і вихованців гуртків. Знати про основні завдання екскурсовода під час докомунікативної і комунікативної фази проведення шкільної екскурсії.</p> <p>Знати закони логіки та їх застосовувати в шкільних екскурсіях (закон тотожності, закон несуперечності, закон виключеного третього, закон достатньої підстави).</p>	Дискусійні питання для обговорення, тести, самостійна практична робота
7.	<i>Тема 7. Екскурсійна методика.</i>	Володіти основними поняттями екскурсійної методики, які подані у науковій та методичній літературі. Знати про технологічний процес створення нової шкільної екскурсії та їх етапи (підготовча робота; створення екскурсії; завершальний етап) (визначення мети і завдання екскурсії; вибір теми; вибір літератури і складання бібліографії; знайомство з експозиціями і фондами музеїв за темою; відбір вивчення екскурсійних об'єктів; складання маршрутів екскурсії; об'їзд або обхід екскурсії; підготовка контрольного тексту екскурсії; комплектування «портфеля екскурсовода»; вибір методичних прийомів проведення екскурсії; визначення техніки проведення екскурсії; складання технологічної карти; підготовка індивідуального тексту; прийом (задача) екскурсії; затвердження екскурсії). Володіти методикою екскурсійного показу (вибір місця розташування групи екскурсантів; розстановка екскурсійної роботи).	Дискусійні питання для обговорення, тести, самостійна практична робота, індивідуальна робота

8.	Тема 8. Прийоми показу і розповіді в шкільній екскурсійній роботі. Техніка ведення шкільної екскурсії.	<p>Знати про використання прийомів показу в шкільній екскурсійній роботі (прийоми попереднього огляду, прийом панорамного показу, прийом зорової реконструкції (відтворення), прийом зорового монтажу, прийом локалізації подій, прийом абстрагування, прийом зорового порівняння, прийом інтеграції, прийом зорової аналогії, прийом переключення уваги, методичний прийом руху, показ меморіальної дошки).</p> <p>Знати про використання методичних прийомів розповіді в шкільній екскурсійній роботі (прийом екскурсійної довідки, прийом опису, прийом характеристики, прийом пояснення, прийом коментування, прийом цитування, прийом питань-відповідей, прийом діалогізації, прийом завдань, прийом новизни матеріалу, прийом літературного монтажу, прийом художньої оповіді, прийом співучасті, прийом персоніфікації, прийом проблемної ситуації, прийом проблемного подання матеріалу, прийом індукції, прийом дедукції, прийом дослідження, прийом включення органів чуття, «музичне цитування», перегляд документального кінофільму, слайдів, відеоматеріалів).</p> <p>Розуміти зміст техніки ведення шкільної екскурсії. Вміти володіти методикою запам'ятовування текстів шкільної екскурсії.</p>	Дискусійні питання для обговорення, самостійна практична робота
-----------	---	---	---

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	0
Семінарські заняття	20
Самостійна робота студентів	0
Індивідуальне завдання	10
Контрольна робота (тести)	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи														Залік	Сума				
Поточний контроль (вибірковий)										Індивідуальна робота	Тестовий контроль								
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	Лекція 1	Лекція 2	Лекція 3	Лекція 4	Лекція 5	Лекція 6	Лекція 7	Лекція 8	ІНД 1	ТК-1	ТК-2	ТК-3	ТК-4
5		5		5		5			-	-	-	-	-	-	10	5	5	5	5
Max=20x2										Max= 10x2				Max=20x2				50x2	100

Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки.

При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. **Підсумкова оцінка** виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань.

Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до *Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»* (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та *Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»* (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

– «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

– «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Закон України «Про музеї і музейну справу» від 29.06.1995 р. № 249/95.	
2. Програма курсу «Основи туризму і краєзнавства» // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2002. – № 35. – С. 10–13.	
3. Програма для туристсько-краєзнавчих гуртків позашкільних закладів / Кол. укладачів; За ред. Д.Г. Омельченко. – К. : ІЗМН, 1996. – 124 с.	
4. Орієнтовні навчальні програми туристсько-краєзнавчих об'єднань учнівської молоді / За заг. ред. Ю.Штангея. – К. : ІЗМН, 1996. – 368 с.	
5. Арсененко І. А., Іванова В. М. Екскурсійна діяльність як основа функціонування ринку екскурсійних послуг. – С. 191–195. – Режим доступу: http://eprints.mdpu.org.ua/id/	
6. Бабарицька В., Короткова А., Малинновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посіб. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Київ : Альтерпрес РА, 2012. – 444 с. – Режим доступу:	

7. Булаєнко В. О. Експерсійна діяльність як елемент навчально-виховного процесу // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер. : Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2013. – Вип. 3. – С. 254–258. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npkpnuioibk_2013_3_44
8. Воронина А.В. Организация экскурсионных услуг. – Симферополь : СОНАТ, 2008. – 200 с.
9. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та експерсійної діяльності: навч. посіб. – 2-е вид, допов. та доопрац. – Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2016. – 248 с.
10. Голубнича С.М. Основи експерсійної справи. – Донецьк, 2003.
11. Грибанова С.В. З історії організації експерсій Київським навчальним округом ХІХ – поч. ХХ ст. // Внутрішній туризм в Україні. – К., 2022. – С. 140–160.
12. Грибанова С.В. До питання про підготовку експерсійних кадрів в Україні на початку ХХ ст. // Туристично-краєзнавчі дослідження. Вип. 1. – Ч. 2. – К., 1998. – С. 165–170.
13. Грибанова С.В. З історії становлення експерсійної справи в Україні у 1918 р. // Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи : зб. наук. статей. – К. : Український інститут туризму ФПУ, 1995. – С. 122–128.
14. Демідієнко О.Я., Іонова О.М., Кузнецова В.І. Основи краєзнавства. – К., 2001.
15. Дем'яненко Ю. С. Проблеми і шляхи вдосконалення системи підготовки та контролю якості експерсійної діяльності в Україні // Географія та туризм. – 2010. – Вип. 9. – С. 149–154. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2010_9_30
16. Энциклопедия туриста / Редкол.: Е.И.Тамм (гл. ред.) и др. – М. : БРЭ, 1993. – 607 с.
17. Емельянов Б.В. Экскурсоведение. Учебник. – М. : Советский спорт, 2003. – 216 с.
18. Квартальнов В.А., Сенин В.С. Организация туристско-экскурсионного обслуживания. Уч. пособ. – М. : ЦРИБ «Турист», 1987.
19. Кифяк В. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2003. – 300 с.
20. Король О.Д. Організація експерсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 144 с.
21. Королько А. Історико-краєзнавча робота у вищій школі як складова частина популяризації вивчення історії м. Івано-Франківська // Питання історії України. Збірник наукових праць кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. До 100-річчя Буковинського народного віча 3 листопада 1918 року. – Чернівці : ЧНУ, 2018. – Т. 20. – С. 92–96.
22. Королько А. Історико-краєзнавча робота у закладі вищої освіти як складова частина популяризації вивчення історії Прикарпаття // Історико-краєзнавча діяльність у закладах освіти: проблеми і перспективи. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 22 квітня 2021 р. / За наук. ред. М. Ю. Косила і А. З. Королька. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. С. 15–22. – Режим доступу: <https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2022/12/Матеріали-збірника-конференції-Історико-краєзнавча-діяльність-у-зкладах-освіти.-2022.-Ред.-№2.pdf>
23. Костиця М.Ю. Практикум з географічного краєзнавства: Посібник для вчителя. – К. Радянська школа, 1979.
24. Костиця М. Становлення організаційних форм українського географічного краєзнавства // Географія та основи економіки в школі. – К., 2005. – №3. – С. 39–42.

25. Костриця М.Ю., Обозний М.С. Шкільна краєзнавчо-туристична робота. – К: Вища школа, 1995,-222 с.
26. Луцький Я.В. Туризм для всіх. – Івано-Франківськ : ЛІК, 1996. – 142 с.
27. Нездоймінов С.Г. Організація екскурсійних послуг : навчально-методичний посібник. – Одеса : Астропринт, 2011. – 216 с.
28. Нездоймінов С., Загорулько С. Музейна мережа в контексті сучасних проблем екскурсіології // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Сер.: Науки: економіка, політологія, історія. – 2017. – № 6 (248). – С. 81–93. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nv_2017_6_10
29. Оришко С.П. Туристсько-краєзнавча діяльність у житті сучасного школяра // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота». – 2011. – Вип. 23. – С. 107–112. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6321/1/ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧА%20ДІЯЛЬНІСТЬ%20У%20ЖИТТІ%20СУЧАСНОГО%20ШКОЛЯРА.pdf>
30. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник. – К. : «Альтерпрес», 2003. – 352 с.
31. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство / за ред. Д. заставного. – К. : Знання, 2006.
32. Покоłodна М.М. Організація екскурсійної діяльності: підручник. – Харків : ХНУМН ім. О. М. Бектова, 2017. – 180 с.
33. Сокол Т.Г. Основи туризмознавства. – К., 1995.
34. Соловей Л. До історії становлення туристично-краєзнавчого руху в Україні (кінець XIX – початок XX ст.) // Краєзнавство. – 2013. – № 1. – С. 127–130.
35. Соловей Л. До питання про становлення екскурсійно-туристично-краєзнавчої справи в Україні (1917–1919 рр.) // Туризм і краєзнавство. Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький : ПП «СКД», 2012. – С. 191–194.
36. Соловей Л. Туристично-краєзнавча робота в загальноосвітніх і позашкільних навчально-виховних закладах України (60–80-і рр. XX ст.) // Краєзнавство. – 2011. – № 3. – С. 86–92.
37. Соловей М. Структура і зміст екскурсійно-туристичної роботи у сучасному навчальному закладі // Науковий вісник Чернівецького університету. Педагогіка та психологія. – Чернівці, 2008. – Вип. 393. – С. 153–160.
38. Федорченко В.М. Екскурсія – невід’ємний складник туризму // Краєзнавство, географія, туризм. – К., 2000. – №46 (195).
39. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник. – К. : Кондор, 2004. – 116 с.
40. Чагайда І.М. Методологічні основи створення комплексних програм екскурсійного обслуговування школярів // Розвиток туризму в Україні: Зб. наукових статей. – К., 1995. – С. 77–83.
41. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Екскурсознавство: Навчальний посібник. – К., 2004. – 240 с.

7. Контактна інформація

Кафедра

кафедра історії України і методики викладання історії,

	6 поверх гуманітарного корпусу (факультет історії, політології і міжнародних відносин), каб. 601, тел. 0342596006, сайт кафедри https://kiu.pnu.edu.ua , електронна адреса кафедри kiu@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	к.і.н., доц. кафедри історії України і методики викладання історії Королько Андрій Зіновійович,
Контактна інформація викладача	andrii.korolko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика ректорату ПНУ спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри». Діяльність кафедри з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропущених занять відбувається за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Всі завдання здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів з заявленої теми
Неформальна освіта	Зараховуються, як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни

Викладач _____ доц. Королько А.З.